

Bijna in haar gekte verzopen
Leven met een narcist

Bijna in haar gekte verzopen

Leven met een narcist

Laura Stoker

Om de privacy van betrokkenen te beschermen, zijn de namen in dit boek gefingeerd.

Auteur: Laura Stoker

Coverontwerp: Vassily Design

2023 © Laura Stoker

ISBN: 9789464805277

Inhoud

Inleiding

De eerste tien jaar

- 1 De ontmoeting
- 2 Het eerste jaar in Den Haag
- 3 De laatste jaren in Den Haag
- 4 Brouwhuis/Haar kindertwens
- 5 Geboorte Eline 1988 - 1990
- 6 Geboorte Sebastiaan 1990 - 1992
- 7 Geboorte Ino 1992 - 1994

Zes jaar alleen

- 8 Herboren I 1994 - 1998
- 9 Herboren II 1998 - 2000

Zestien jaar afzien

- 10 De hereniging
- 11 Nachtelijke uitstapjes
- 12 Geboorte Maurice 2001
- 13 Hartinfarct I 2003
- 14 Geboorte Flemming 2003
- 15 Stalk on the wild side
- 16 Geboorte Charlize 2004
- 17 Geboorte Malena 2006
- 18 Hartinfarct II 2008
- 19 Ino's metamorfose
- 20 Hartinfarct III 2012
- 21 Ontmoeting met Jitske 2014

2 dochters aan het woord

- 22 Interview met Eline
- 23 Interview met Ino

Een nieuw begin

- 24 De scheiding
- 25 Een nieuw leven in een andere stad
- 26 Het slotakkoord

Inleiding

Het is september van het jaar 2022. Mijn vriend Bert van der Zee en ik zitten op een terras in de stad Amsterdam. Het is mooi weer, de Coronaperikelen lijken definitief verleden tijd. Vrienden kunnen elkaar goddank weer gewoon ontmoeten. We praten over ons schrijfgenootschap, dat eind jaren negentig van de vorige eeuw is opgericht en waarvan we bij de oprichting nog dachten dat het een zeer vruchtbare samenwerking zou gaan opleveren. Ruim twintig jaar na dato heeft ons schrijfgenootschap echter nog steeds niets geproduceerd.

‘Tja, zo gaan die dingen’, zegt hij er schouderophalend over. Om te vervolgen met: ‘Het idee ontstond vanuit een jeugdig soort enthousiasme, het was een tijd waarin we vooral heel overmoedig waren.’

‘Maar ook de tijd vlak voordat jij besloot om, na zes jaar alleenstaand vaderschap, weer een relatie met Emma te beginnen, toen nog de moeder van drie van je kinderen.’

‘Dat was niet bepaald slim van me’, antwoordt hij met een veelbetekenende glimlach.

Dat laatste is een understatement. Ik heb, zij het gelukkig van een veilige afstand, gezien hoe mijn vriend langzaam maar zeker verstrikt raakte in het donkere en verstikkende web van Emma’s gekte. Omdat hij mij er soms, zij het zeer mondjesmaat, over vertelde. Dan lichtte hij slechts tipjes van de sluier op. Het ware verhaal, zo realiseerde ik mij destijds al, moest vele malen schrijnender zijn.

‘Je zei me, ik geloof in de winter van 2018, dat je het een keer zou gaan opschrijven. Daar is dus ook al weinig van terechtgekomen.’

‘Ik heb het’, antwoordt hij, terwijl mij opvalt dat hij meteen van mij wegstijgt, ‘wel geprobeerd, maar heb mijn pogingen al snel gestaakt.’

‘Waarom?’

‘Omdat het voor iemand die nooit iets schrijft misschien heel therapeutisch kan werken. Maar ik schrijf al jaren vrijwel dagelijks. Voor mij werkt het schrijven in die zin niet therapeutisch. En bovendien zingt er nog zo veel fictie door mijn hoofd, wachten er nog zo veel verhalen die ik graag wil vertellen. Ik zou gek zijn als ik mij weer in Emma ga verdiepen, het allemaal voor mezelf weer ga oprakelen. Het is niet bepaald een verhaal dat ik graag wil vertellen. En daarnaast, wat heb ik ermee te winnen?’

‘Misschien’, probeer ik snel een zo kortaat mogelijk antwoord te geven, ‘dat het bepaalde aspecten inzichtelijker kan maken. In de eerste plaats natuurlijk voor jezelf, maar uiteindelijk ook voor anderen.’

‘Welke anderen?’

‘Bijvoorbeeld mensen die in een vergelijkbare situatie verzeild dreigen te raken. Misschien dat zo’n boek mogelijk kan voorkomen dat deze mensen in valkuilen lopen.’

‘Ik voel me geen hulpverlener, sorry.’

‘En wat te denken van je kinderen?’

‘Mijn kinderen?’ Vraagt-ie, terwijl hij me eindelijk weer in de ogen aankijkt. ‘Wat hebben mijn kinderen eraan? Die hebben, net als ik, jarenlang in een soort van spookhuis geleefd. Die hebben echt niet de behoefte om dat spookhuis nogmaals te betreden.’

‘Dat weet je niet. Heb je het ooit genoemd, de mogelijkheid dat je het op ging schrijven? En misschien helpt zo’n boek jouw kinderen wel degelijk. Bijvoorbeeld om de keuzes die je hebt gemaakt, of juist niet hebt gemaakt, beter te begrijpen.’

‘Kan allemaal zo zijn. Maar ik ga dat boek niet schrijven.’

Na deze opmerking stel ik hem voor dat ik het boek wel wil schrijven, omdat ik geloof dat het verhaal verteld dient te worden. Hij kijkt mij verbaasd aan, schudt zijn hoofd en begint vervolgens andere onderwerpen aan te snijden.

Zo'n drie maanden later, en exact achttien e-mailberichten over en weer, gaat hij dan uiteindelijk toch overstag: als ik dan zo nodig dat boek wil schrijven, dan moet ik dat maar doen. Het betekent wel, zo waarschuwt ik hem alvast, dat ik hem een aantal keren aan urenlange interviews ga onderwerpen. Dat moet dan maar, zegt hij. Wel heeft hij een voorwaarde: het genre van het boek moet absoluut non-fictie zijn. Plus dat de namen van hem, zijn ex en zijn kinderen veranderd moeten worden. Hij wil niemand onnodig nog eens extra beschadigen en voorkomen dat het de schijn wekt van natrappen richting zijn ex.

In nauw overleg met Bert besluit ik zijn relaas in een old school interviewvorm uit te gaan werken. **Mijn vragen vet, zijn antwoorden cursief** en de summere beschrijvingen tussendoor in een normale weergave.

Zijn eis om de eindtekst te autoriseren, valt mij in eerste instantie nogal koud op mijn dak. Ik overweeg dan ook af te zien van het project. Niet veel later dringt echter het besef tot mij door dat het om traumatische ervaringen gaat. Zijn trauma's en die van zijn kinderen. Nauwkeurigheid in de beschrijvingen is daarom geboden. Ik ga akkoord.

Een korte uiteenzetting van ons uitgangspunt. Bert en Emma hebben gedurende twee verschillende periodes samen onder een dak gewoond. De eerste periode duurde van december 1984 tot september 1994, de tweede periode van januari 2000 tot de zomer van 2016.

Al snel komt Bert tot de ontdekking dat Emma lijdt aan tal van persoonlijkheidsstoornissen. Geen stoornissen waar gemakkelijk overheen gestapt kan worden. Al vrijwel vanaf het prilste begin van hun relatie is het voor Bert duidelijk dat samenzijn met Emma niet leefbaar voor hem is. Tal van keren

neemt hij zich dan ook voor om een einde aan de relatie te maken, maar steeds weer weet Emma hem met een door haar geworpen lasso van woorden te vangen en trekt ze Bert op miraculeuze wijze terug in haar bizarre wereld.

Verdeeld over de twee eerdergenoemde periodes heeft dit repeterende proces dus zo'n zesentwintig jaar lang geduurd.

In 2016 hakte Bert, aangemoedigd en gesteund door een vrouw die hij had ontmoet, dan eindelijk de knoop door en vertrok definitief bij Emma. Een keuze waar hij tot de dag van vandaag geen spijt van heeft, ook al heeft hij hierdoor elk contact met zijn vier jongste kinderen verloren. Iets dat Emma hem reeds had voorspeld. Ze zei hem letterlijk: 'Als je mij verlaat, dan zorg ik er persoonlijk voor dat je de vier jongsten definitief zult kwijtraken. De drie oudsten mag je hebben, maar die vier jongsten raak je kwijt.'

Aangezien Emma een soort overtreffende trap van een narcist is en als geen ander haar omgeving kan manipuleren, is haar voorspelling uitgekomen. Bert is, op het moment van schrijven al bijna zeven jaar lang, volkomen afgesneden van zijn vier jongste kinderen.

Met dit boek hoop ik inzichtelijk te maken hoe onmogelijk en beschadigend het leven met en aan de zijde van een narcist kan zijn. Maar laat ik de lezer waarschuwen: het is geen zelfhulp document, er staan geen tips en tricks in om sneller aan de narcist te kunnen ontsnappen. Wel wordt er een ontluisterend beeld van een bij voorbaat tot mislukken gedoemde relatie geschetst. Want een liefdevolle relatie met een narcist is niet mogelijk. Eraan ontsnappen wel. Want inmiddels is Bert al sinds 2016 gelukkig met zijn nieuwe geliefde. Iets dat hem tot op de dag van vandaag bijna euforisch van geluk maakt. Een gelijkwaardige en liefdevolle relatie bestaat dus wel degelijk, het is geen sprookje. Hoe mooi is dat om te ontdekken? En dat op 52-jarige leeftijd.

De eerste tien jaar

1 De ontmoeting

De eerste interviewsessie, waarin ik hem vraag de ontmoeting met Emma te schetsen. Er moet immers ooit een tijd zijn geweest waarin hij gelukkig met haar was. Die was er ook wel, zij het dat op die momenten alles enigszins aan hem voorbijging. Over de waarschuwingen die hij van verschillende kanten kreeg, de uiterst moeizame verstandhouding met de ouders van Emma. Hoe hij werd neergezet als drugsverslaafde en nietsnut, iemand met wie Emma een leven vol rampspoed en armoede tegemoet ging.

We zitten aan de eettafel van zijn woning in Stolwijk. Echtgenote Jitske is niet bij het gesprek aanwezig. Bert legt uit dat hij het erg moeilijk vindt, spreken over zijn relatie met Emma. Met uitzondering van aan Jitske heeft hij nog nooit volledige openheid van zaken gegeven aan iemand. Zelfs niet aan zijn drie oudste kinderen, al heeft hij er met deze lotgenoten wel veelvuldig over gesproken. Het is dus beslist niet zo dat het onderwerp onbespreekbaar is. Maar sommige details verzwijgt hij. Emma blijft immers hun moeder. Daar dien je, vindt hij, als vader rekening mee te houden.

Vertel me over het begin. Waar heb je Emma ontmoet?

Dat was in 1984. Ze logeerde bij een nichtje van haar. Het moet in een schoolvakantie zijn geweest, want ze was op dat moment nog HAVO scholier. Ik weet mij niet zo gek veel van die ontmoeting te herinneren, want ik was die avond zo stoned als een garnaal. Samen met een vriend had ik de hele avond muziek gemaakt en geblowd. Achteraf, en dan heb ik het over maanden later, vertelde Emma mij dat ze meteen stapelverliefd op me was.

Een paar maanden later ontmoette ik haar weer, in diezelfde woning, bij datzelfde nichtje. Het was op een verjaardag. Ik

geloof van haar oom. Ik ging op een gegeven moment naar buiten, even uit die huiskamer vol mensen. Ze ging mee. Vervolgens hebben we samen uren buiten bij een slootje gezeten. Ze sprak aan een stuk door, dat weet ik nog goed. En ze zei allemaal dingen waardoor ik diep geraakt werd. Dingen die betrekking hadden op mijn situatie op dat moment. Waardoor ik dacht: hoe weet ze dat allemaal over mij? Pas veel later begreep ik dat ze haar nichtje natuurlijk van tevoren had uitgevraagd. Want iemand als Emma werkt altijd met een plan.

Maar dat had je op dat moment natuurlijk nog niet door?

Nee, totaal niet. Om je gewoon heel eerlijk de waarheid te zeggen, dacht ik eigenlijk maar aan één ding: ik wil met dit uitzonderlijk mooie meisje naar bed. Ik was twintig jaar oud, ik leefde erop los en had volstrekt geen doelen. Het leven bestond uit muziek maken, knetterstoned worden en zo nu en dan een mooi boek lezen.

Maar wat was, achteraf beschouwd, dan haar plan?

Om via mij aan haar thuissituatie te ontsnappen. Ze vertelde mij, gedurende die uren dat we aan de slootkant zaten, hoe ontzettend beklemmend het leven voor haar was in het ouderlijk huis. Ze had een uiterst conservatieve, nogal autoritaire vader, die haar werkelijk geen enkele vrijheid toestond. Ze kon letterlijk geen kant op, zei ze, ze zat in zijn tang, terwijl ze tegelijkertijd zo naar vrijheid verlangde. Dit had al tot confrontaties tussen haar en haar vader geleid. Confrontaties die dikwijls uitmondde in fysiek geweld. Dan sloeg hij haar, vertelde ze. Je kunt je voorstellen dat ik meteen medelijden met haar kreeg. Ik zei haar dat ze gewoon weg moest gaan thuis, dat ze voor zichzelf moest kiezen. Ze was het daar natuurlijk zeer mee eens, maar wist niet goed hoe ze dat aan moest pakken.

Dus je denkt dat ze bewust jou daarvoor gebruikt heeft?

Dat denk ik, ja. Ze zag dat ik een ongeleid projectiel was, dat ik

nooit iets zorgvuldig overwoog en impulsieve keuzes maakte. Kortom, iemand die gemakkelijk te manipuleren is. Ik weet zeker dat ze dat meteen gezien heeft en mij als springplank naar haar persoonlijke vrijheid heeft gebruikt. Ze scant mensen, weet exact hoe ze te gebruiken zijn, wat ze moet zeggen en/of doen om deze mensen voor haar karretje te spannen. Ja, dat deed ze op haar zeventiende al. Niet dat ik dat toen ook maar enigszins in de gaten had, hoor. Ik vond haar alleen maar mooi en sexy. Ik was een wandelende snelkookpan vol opborrelende hormonen.

***‘Iemand als Emma werkt
altijd met een plan.’***

***‘Je kunt je voorstellen
dat ik meteen medelijden
met haar kreeg.’***

Soms kijkt hij mij, tussen het geven van zijn antwoorden door, eventjes aan. Alsof hij wil peilen wat ik ervan vind. Hij zegt ook dingen als: *Wat een onnozel mannetje was ik op die leeftijd, hè? Tja, dat komt er nou van wanneer je je lul achterna loopt.*

Hij geeft ook geregeld aan eventjes te willen stoppen. Dan gaat hij in zijn tuin een rokertje doen en schenkt daarna voor ons weer een bak koffie in.

Echt op zijn gemak is hij duidelijk niet. En dan is dit nog maar het begin van zijn relaas.

Goed, we waren bij de springplank gebleven.

Nou, we kregen dus verkering. Of hoe noem je dat? We zagen

elkaar vanaf september 1984 elk weekend. Een paar maanden later, om precies te zijn op 8 december 1984, trok ze bij me in op mijn kamer in Den Haag. Ik weet die datum nog zo goed omdat het de sterfdatum van John Lennon is. Ze heeft er welbeschouwd dus zo'n tweeënhalve maand over gedaan om aan haar tirannieke vader te ontsnappen. Ik heb dus gefungeerd als haar ontsappingsclausule, zeg maar.

Ze was achttien jaar oud en zat nog steeds op de HAVO. Ik had voor haar geregeld dat ze kon overstappen naar een school in de wijk waar ik woonachtig was. Maar ze gaf te kennen, echt heel duidelijk, dat ze daar geen zin meer in had. En dus zaten zij en ik vanaf dat ogenblik opeens vierentwintig uur per dag op elkaars lip. Dat was wennen. De weekends met haar samen, zoals het daarvoor ging, waren eigenlijk altijd best wel oké, maar dit was andere koek. Dit viel mij, en ik zeg het maar gewoon heel eerlijk, erg tegen. Ook omdat ik ontdekte dat onze werelden wel heel erg ver uit elkaar lagen. De onderwerpen die haar interesseerden, zeiden mij helemaal niks. En omgekeerd gold ongetwijfeld hetzelfde.

Ik heb eind december serieus op het punt gestaan om een einde aan onze relatie te maken. Maar haar vertrek uit haar ouderlijk huis had nogal wat commotie veroorzaakt. En dan druk ik mij nog mild uit. Haar vader had gezegd dat als zij ervoor koos om met zo'n vuile drugsverslaafde te gaan samenwonen, zij er niet op hoefde te rekenen dat zij, mocht het allemaal op een fiasco uitlopen, nog in het ouderlijk huis kon terugkeren. Hij was daar heel stellig in. Ja, ik was in de ogen van haar vader een vuile drugsverslaafde, terwijl ik gewoon zo nu en dan een jointje rookte. Zelf zat-ie 's avonds de ene whisky na de andere weg te tikken, maar enfin.

Waar moest ze naartoe, als ik er nu al een einde aan ging maken? Een vraag die mij kwelde. Een vraag ook die mij ervan weerhield om er toen een punt achter te zetten. Ook na een opzienbarende waarschuwing van nota bene haar eigen oma. Want terwijl Emma met haar opa beneden op straat stond,

bevond ik mij nog in hun Scheveningse portiekwoning, bovenaan de trap. Opeens greep haar oma mij bij mijn arm vast, bewoog haar hoofd naar het mijne en zei op onheilspellende toon: 'Je moet je niet met haar inlaten. Het is een heks, die griet.' Op dat moment dacht ik dat haar oma verward was, misschien al lichtjes dementerende. Later waarschuwden de ouders van haar nichtje mij trouwens eveneens. Ik moest er niet aan beginnen. Zonder dat ze overigens erg expliciet werden.

Heb je Emma ooit over deze waarschuwingen verteld?
Nee, stel je voor. Zoiets doe je niet. Toch?

'Ik ontdekte dat onze werelden wel heel erg ver uit elkaar lagen.'

'Haar oma waarschuwde: Je moet je niet met haar inlaten. Het is een heks, die griet.'

Hij vertelt dat de lucht tussen hem en Emma's ouders daarna nooit meer geklaard is. Ze bleven hem zien als een soort junkie, iemand die nooit iets van zijn leven zou kunnen maken. Zij hielden hem vooraf al verantwoordelijk voor het armzalige voorland dat zij voor hun dochter zagen opdoemen. Enige moeite om dit beeld van haar ouders bij te stellen, had hij nooit ondernomen. Emma had dit aanvankelijk wel geprobeerd. Althans, dat had ze hem verteld. Later kreeg hij meer het idee dat ze dit hardnekkige vooroordeel van haar ouders juist in hun bijzijn cultiveerde en dan indirect weer tegen hem uitspeelde. Tijdens bezoeken aan haar ouders ont-

stond dan ook altijd een surrealistische, onwezenlijke sfeer, waardoor hij zich altijd een ongenode gast bleef voelen.

Een tamelijk moeizame start.

Och, ik maakte mij er op dat moment volstrekt niet druk over. Ik zat nog heel erg in mijn eigen bubbel. Het interesseerde mij geen reet wat haar familie van mij vond. Het ging eigenlijk allemaal een beetje aan mij voorbij. In januari van het jaar daarop zijn we zelfs in het huwelijksbootje gestapt. Daar waren mijn ouders bij, die van haar, mijn zus, haar broer en twee van mijn vrienden. Ook hoogst bizar, want haar vader was op dat moment nog steeds een fel verklaard tegenstander van mij als de partner van zijn enige dochter. Kortom, een hoogst ongemakkelijke dag was het. Ik liep in mijn normale kloffie, Emma in een heuse trouwjurk. Ook dat was weer een illustratie van hoe ver verwijderd onze werelden van elkaar waren...

Ben je werkelijk nooit gelukkig met Emma geweest?

Jazeker wel. Ik heb ook beslist fijne momenten met haar gehad, zij het dat op die momenten alles enigszins aan mij voorbijging. Die begintijd ervaar ik achteraf heel erg als een roes. En naarmate we langer bij elkaar waren, vergroerden we natuurlijk steeds meer met elkaar. Het zou oneerlijk zijn om, met de nodige kennis waarover ik nu achteraf beschik, te zeggen dat ik vanaf het begin ongelukkig met haar was. Dat is dus pertinent niet zo. We konden ook best plezier maken samen.

2 Het eerste jaar in Den Haag

De tweede interviewsessie, waarin Bert vertelt over de eerste tekenen van Emma's stoornissen. Het is bijna hilarisch, de voorbeelden die hij ter illustratie aandraagt. Het is ook zijn luchtige toon die zo uitermate frappant is. De gebeurtenissen die hij beschrijft zijn op zijn zachts gezegd uiterst pijnlijk, maar zoals hij ze voor het voetlicht brengt, worden het bijna komische sketches. Maar dat is zoals Bert, al zo lang ik hem ken, pijnlijke kwesties belicht, met een vleugje humor en altijd met de nodige zelfspot. Of schaamt hij zich nog steeds een beetje?

We zijn voor de gelegenheid naar zijn geboortestad Den Haag gereisd. Tijdens de autorit ernaartoe zegt hij bang te zijn dat dit hele project toch misschien te veel een afrekening met zijn ex dreigt te gaan worden. Hij wil er vooral op toezien dat hij zichzelf niet spaart. Want ook hij heeft, daar twijfelt hij eigenlijk geen moment aan, fouten gemaakt. Waar een relatie ontspoord, kun je niet maar een van de twee daar de schuld van in de schoenen schuiven.

In de residentiestad laat hij mij een tweetal woningen zien. De woningen waarin Bert en Emma samen hebben gewoond.

En toen waren jullie getrouwd en gingen aan een toekomst werken?

Een toekomst? Dat was in die tijd wel het laatste waar ik aan dacht. Ik leefde puur in het moment. Ik ging in die beginperiode ook helemaal niet voor ons samen. Ook omdat ze mij een aantal keren flink had laten schrikken. Waarna ik mij afvroeg waar ik in 's hemelsnaam aan begonnen was met haar. Een paar voorbeeldjes: We reden een keer op de fiets. Ze droeg teenslippers. Vanaf de stoep gooide iemand een afgekloven kippenpootje over zijn schouder op straat. Dit kippenpootje belandde op haar linkervoet. Ze sloeg in paniek. Panisch werd